

Motion till riksdagen 2020/21:3381

av **Markus Wiechel m.fl. (SD)**

Samhällstjänst för dömda, betalning av skulder och indrivning av skadestånd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra samhällstjänst till regel för samtliga fängelsedömda och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med förslag till åtgärder mot de som döms till fängelse men vägrar utföra samhällstjänst, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ingen fånge ska frigges innan eventuella skulder är betalda och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att brottsoffer ska slippa driva in sina skadestånd och tillkännager detta för regeringen.

Samhällstjänst regel och åtgärder mot vägran

I ett flertal länder idag är samhällstjänst en vanligare förekommande straffåtgärd än i Sverige. Det finns flera faktorer som gör detta fördelaktigt såväl för den enskilda individen som för samhället. Statistik från Kriminalvården har tydligt visat att en mindre andel av de som dömts till samhällstjänst återfaller i brottslighet än om de bara dömts till fängelse.

Samhällstjänst är ett bra sätt för att brottslingar ska göra rätt för sig efter att ha skadat samhället genom att själva till viss del sona sitt brott genom arbete. Det är likaså ett sätt för dem att förstå att vi tillsammans bygger vårt samhälle, varför ett brott också ska slå tillbaka mot dem. Hela rättsproceduren kring ett utfört brott kostar samhället stora summor då allt ifrån lön till poliser, åklagare, domare, vakter, advokater och annan personal räknas in, men även fastighetsskötsel, mat- och elförsörjning och vanliga lokalkostnader för intagna. Att de som tvingar samhället till dessa kostnader också på något sätt betalar för detta bör således inte vara något märkvärdigt. Redan idag finns dessutom en möjlighet för fångar att arbeta under sin tid i fängelset, dock med en

förhållandevis låg timlön. Detta visar på att samhällstjänsten med fördel kan utföras såväl innanför som utanför anstalten, beroende på vilka bedömningar som görs av rättsväsendet i det aktuella fallet och vad som passar den intagne.

Intagna som arbetar under sin tid i fängelset tjänar på detta då det kan betyda ett steg närmare en nystart med nytt yrke och egen försörjning efter avtjänat fängelsestraff. Med andra ord bör det ses som en viktig del av rehabiliteringen, eller återetableringen till livet utanför fängelset. Regeringen bör därför göra samhällstjänst innanför eller utanför Kriminalvårdens fastigheter till regel för samtliga fängelsedömda samt återkomma med förslag till åtgärder mot de fängelsedömda som vägrar samhällstjänst.

Betalning av skulder vid frigivningen

Många av de som döms för grov brottslighet har stora skulder och en del av dessa betalas aldrig av brottslingen. Ett exempel på detta är den så kallade Hagamannen, Sveriges kanske farligaste sexförbrytare, som vid sin frigivning fortfarande var skyldig Brottsofferfonden cirka 400 000 kronor. I bästa fall kommer brottslingar som Hagamannen att få ett jobb efter sin frigivning, vilket innebär att skulden kan betalas; dock är detta ett högst osäkert scenario, varför regeringen bör återkomma med förslag för att säkerställa att samtliga fångar betalar sin skuld vid sin frigivning.

Indrivning av skadestånd

En brottsling är i regel skyldig att ersätta de skador som brottet orsakar genom att betala skadestånd. Detta sker efter att brottsoffret, d.v.s. målsäganden, kräver skadestånd av gärningsmannen och beviljas detta i domstol. Vid en fällande dom är det vanligt att domstolen bestämmer att gärningsmannen ska betala skadestånd till brottsoffret, och då betalas ibland skadeståndet direkt genom direktkontakt med brottsoffret. I de fall gärningsmannen inte gör det kan det däremot uppstå problem då pengarna inte betalas ut automatiskt.

I ett sådant fall måste brottsoffret aktivt få hjälp av Kronofogden med att få sitt skadestånd om vederbörande inte själv vill kräva ut sitt skadestånd. Denna process är för det mesta ganska smidig, men det innebär fortfarande att brottsoffret aktivt måste driva en process vidare, som i vissa fall redan varit jobbig att hantera efter att ha utsatts för ett brott av gärningsmannen. Regeringen bör därför återkomma med förslag där brottsoffer framöver inte ska behöva driva in sitt skadestånd själva.

Markus Wiechel (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Lars Andersson (SD)